

דברים

הקדמת אלה הדברים למשנה תורה

מנעוריו, שאדם נולד עם כח הרע בקרבו, ואיך יוכל ילוד אשה להגיע לאהבת ה', איך יהיה בשר ודם מסוגל להשיג זאת המדרגה הנשגבה בעוד כח הרע בקרבו ודמו דם טמא. ע"כ ראשית חכמה יראת ה', וכלשון חז"ל (נדה ט.) חרדה מסלקת הדמים, שהיראה והחרדה מסלקת הדמים הטמאים ומטהרתו מן הרע, אז מסוגל הוא לאהבה את ה'. וזהו פי' פקודא קדמאה, שהיראה היא הראשית וההקדמה להשגת האהבה. וכן הוא מאה"כ ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה וגו', שהדבר הראשון הוא יראה. ולכך כאשר התחיל משה רבינו את ספר משנה תורה פתח תחילה באלה הדברים אשר דבר משה וגו', לעורר בהם יראת ה' ע"י שהוכיחם על כל חטאיהם במדבר בערבה מול סוף וכו', כי ראשית חכמה יראת ה', ואח"כ יכולים לבוא לכל המדרגות הגבוהות של אהבת ה' ודביקות בה'.

וי"ל בעוד אופן וביתר ביאור. דהנה המדה של הכנעה ושברון לב מביאה את האדם לכל המדרגות הגבוהות ביותר, וכמאה"כ (תהלים נא) לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוה, דמשמע אף שעשה מעשים כאלו שראוי לבזותו מחמתם, בכל זאת אם לבו נשבר ונדכה אזי אלקים לא תבוה. ולאידך מציינו בתז"ל (סוטה ה.) שהמתגאה הקב"ה אומר עליו אין אני והוא יכולין לדור, שאפילו אם אדם עבר על כל עבירות שבתורה לא נאמר עליו דבר כזה, רק עם המתגאה אין אני והוא יכולין לדור, כי גיאיות היא

בספר משנה תורה נאמרו כל עניני עבודת ה', מצות אהבת ה' ויראתו, ובו תדבק והלכת בדרכיו, ובמיוחד בפרשת ואתחנן שהיא בכח' הלב של משנה-תורה, שכתובים בה עשרת הדברות, וכתוב בה הפסוק שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד שהוא יסוד היהדות ומקור הדביקות בה', וכל פרשת ואהבת את ה' אלקיך וגו', דאיתא בספה"ק שכל תרי"ג מצוות הם הכנה למצות ואהבת. ועפ"ז בארנו הענין למה לא נזכרו ענינים אלו בכל ד' החומשים עד כה, כי רק לאחר קיום כל המצוות נעשים ראויים ומוכשרים לקיים מצוות אלו כהלכתן. ולכאורה צריך ביאור מדוע ספר משנה תורה נפתח בפרשת דברים, אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל במדבר בערבה מול סוף וגו', שהוכיח אותם על כל החטאים שעשו במדבר, למה לא התחיל בעניני פרשת ואתחנן בה נאמרו כל המדרגות העליונות של עבודת ה'.

וי"ל הענין כי ראשית חכמה יראת ה', וכמש"נ סור מרע ועשה טוב, שתחלה צריך להיות סר מרע ביראת ה'. וכדאיתא בתז"ל (ברכות כב.) שהתורה ניתנה באימה וביראה ברתת ובזיע, ולכאו' ראוי היה שהתורה תנתן במדת אהבה שהיא המצוה היותר גדולה בתורה ולמה ניתנה באימה וביראה, אלא כי ראשית חכמה יראת ה'. וכדאיתא בהקדמת הזוה"ק (יא:) פקודא קדמאה דא יראת ה' פקודא תנינא דא אהבת ה', שאף כי אהבת ה' יותר גדולה מ"מ פקודא קדמאה דא יראת ה'. והטעם, כי יצר לב האדם רע

